

CEDO NU TOLEREAZA HARTUIREA JURNALISTILOR – Iata decizia care ar trebui sa le dea de gandit celor care tarasc ziaristii prin instante: „Libertatea jurnalistica presupune o eventuala exagerare sau chiar provocare... Libertatea de exprimare se aplica 'informatiilor' sau 'ideilor' care ofenseaza, socheaza sau deranjeaza... Limitele criticii acceptabile sunt mai largi in ceea ce priveste un functionar public sau un politician care actioneaza in calitatea sa publica” (Hotararea)

Scris de Gilda POPA

International - Cedo

Curtea Europeana a Drepturilor Omului a dat un nou verdict de violare libertatii de exprimare a presei, sanctionand astfel hartuirea in justitie a jurnalistilor pentru opiniile exprimate la adresa politicianilor si a altor decidenti din viata publica a Romaniei. Astfel, jurnalista **Feri Predescu (foto2)** a castigat la Strasbourg procesul impotriva statului roman, CEDO stabilind ca instantele din tara i-au incalcat dreptul la libera exprimare atunci cand au obligat-o sa plateasca despagubiri de peste 50.000 de lei fostului primar Radu Mazare pentru afirmatiile facute la un post de televiziune. Curtea a obligat statul roman sa ii plateasca jurnalistei suma de 14.000 de euro daune materiale, plus suma de 4.500 de euro ca prejudiciu moral.

Curtea Europeana a Drepturilor Omului a dat un nou verdict de violare libertatii de exprimare a presei, sanctionand astfel hartuirea in justitie a jurnalistilor pentru opiniile exprimate la adresa politicianilor si a altor decidenti din viata publica a Romaniei. Astfel, jurnalista **Feri Predescu (foto2)** a castigat la Strasbourg procesul impotriva statului roman, CEDO stabilind ca instantele din tara i-au incalcat dreptul la libera exprimare atunci cand au obligat-o sa plateasca despagubiri de peste 50.000 de lei fostului primar Radu Mazare pentru afirmatiile facute la un post de televiziune. Curtea a obligat statul roman sa ii plateasca jurnalistei suma de 14.000 de euro daune materiale, plus suma de 4.500 de euro ca prejudiciu moral.

In motivare, Curtea **“reitereaza faptul ca libertatea jurnalistica presupune o eventuala exagerare sau chiar provocare, in special, reitereaza faptul ca libertatea de exprimare se aplica, de asemenea, 'informatiilor' sau 'ideilor' care ofenseaza, socheaza sau deranjeaza”**. De asemenea, CEDO subliniaza ca **“art. 10 din Conventie**

ofera jurnalistilor garantia libertatii de exprimare in chestiuni de interes general, cu conditia sa actioneze cu buna credinta pentru a furniza informatii exacte si fiabile... Curtea considera ca nu exista indicii in acest caz care sa sugereze ca afirmatiile reclamantei au fost facute altfel decat cu buna-credinta si in scopul legitim de a dezbate un subiect de interes public". CEDO a decis ca in cazul Feri Predescu vs. Romania avut loc o violare a art. 10 din Conventie.

Acesta nu este singurul caz cand jurnalistii castiga la Strasbourg reparatii financiare si morale dupa ce au fost hartuiti in instanțele romanesti pentru informatiile si opiniile exprimate. Reamintim cazul de notorietate al jurnalistului Marian Garleanu, retinut pentru 48 de ore pentru ca n-a vrut sa-si divulge sursa care i-a furnizat un CD cu informatii secrete, care a avut castig de cauza la CEDO, dupa ce Curtea i-a admis cererea in care a solicitat atutului roman daune morale de 100.000 de euro. Un alt caz cunoscut este cel al jurnalistilor Petru Frasila si Lucica Ciocirlan, care au castigat la Strasbourg, Curtea statuand obligatia statului de a proteja media locala de presiunile politico-economice.

Reamintim ca Feri Predescu a sesizat CEDO in mai 2009, dupa ce Judecatoria Constanta a obligat-o sa ii plateasca fostului primar Radu Mazare despagubiri de peste 50.000 de lei, dupa ce Mazare a actionat-o in justitie pentru ca l-ar fi criticat intr-o emisiune la un post national de televiziune. La 24 noiembrie 2008, Curtea de Apel Constanta a respins recursul si a confirmat hotararea instantei inferioare. Jurnalista s-a adresat CEDO, aratand ca i-a fost incalcat dreptul la libera exprimare (articolul 10 din Conventie). Curtea a considerat ca nu exista argumente in acest caz care sa sugereze ca afirmatiile jurnalistei Feri Predescu au fost facute altfel decat cu buna-credinta si in scopul legitim de a dezbate o chestiune de interes public, constatand ca solutia pronuntata de instanțele nationale reprezinta o incalcare a art. 10 din Conventie.

Prezentam in continuare extrase din Hotararea CEDO in cazul Ghiulfer (Feri) Predescu vs. Romania:

A. Contextul cauzei

6. In timpul noptii, intre 12 si 13 august 2006, un grup de aproximativ cincizeci-optzeci de persoane inarmate a fost implicat intr-un incident violent care a avut loc in Mamaia, o statiune de pe litoralul Constanta. Mai multe locatii in Mamaia - incluzand hotelul F., apartinand unei companii in care R.M., primarul Constantei din anul 2000, a fost actionar - au fost atacate si grav afectate.

7. In urma aceluia incident, R.M. A acceptat sa participe la o emisiune de televiziune gazduita de A.G. si difuzata pe "R.", un canal national de televiziune. in timpul spectacolului, reclamanta a intervenit si a facut cateva remarci pe care R.M. Considerate defaimatoare. in consecinta, acesta a initiat o actiune civila impotriva reclamantei...

B. Proceduri civile intentate impotriva reclamantei:

9. La 24 octombrie 2006, R.M. a depus o plangere civila impotriva reclamantei. El a afirmat ca, in calitate de jurnalist, aceasta a facut declaratii defaimatoare in timpul unei emisiuni de televiziune gazduite de A.G. in legatura cu un incident violent care a avut loc in timpul noptii de 12-13 august 2006. R.M.a cerut reclamantei sa scrie o scrisoare publica de scuza, sa o publice pentru propria sa cheltuiala in doua ziare, unul national, iar cealalta local si sa-i plateasca 200.000 lei despagubiri morale...

14. La 29 mai 2008, Judecatoria Constanta a admis recursul si a recunoscut in parte revendicarile R.M., obligand reclamanta la plata a 50.000 RON daune morale si 7197 RON, costuri legale. De asemenea, a obligat-o sa publice hotararea judecatoreasca pe propria cheltuiala intr-un ziar national si intr-un ziar local si sa prezinte R.M. scuze publice in termen de cincisprezece zile de la data hotararii definitive...

18. La 24 noiembrie 2008, Curtea de Apel Constanta a respins recursul reclamantei si a confirmat hotararea instantei inferioare...

2. Evaluarea Curtii

37. Partile nu contesta faptul ca hotararile instantelor nationale au reprezentat o "ingerinta" a exercitarii de catre reclamanta a dreptului la libertatea de exprimare...

39. Ramane de stabilit daca interferenta a fost "necesara intr-o societate democratica".

(A) Principiile generale

40. Principiile generale pentru a discerne daca o ingerinta in exercitarea dreptului la libertatea de exprimare este "necesara intr-o societate democratica", in sensul articolului 10 § 2 al Conventiei, sunt bine stabilite in jurisprudenta Curtii. Acestea au fost rezumate recent in cauzele *Couderc si Hachette Filipacchi Associés impotriva Frantei* [GC], nr. 40454/07, §§ 90-93, CEDO 2015 (extrase), *Pentikäinen impotriva Finlandei* [GC], nr. 11882/10, § 87, CEDO 2015 si *Bédat contra Elvetiei* [GC], nr. 56925/08, § 48, CEDO 2016).

41. Curtea reitereaza faptul ca, in ceea ce priveste nivelul de protectie, articolul 10 alineatul 2 din Conventie nu are un domeniu de aplicare prea restrans in ceea ce priveste restrictiile privind discursul politic sau dezbaterile asupra chestiunilor de interes public (a se vedea *Morice impotriva Frantei* [GC], nr. 29369/10, § 125, CEDO 2015, cu referinte ulterioare); **Limitele criticii acceptabile sunt, prin urmare, mai largi in ceea ce priveste un functionar public sau un politician care actioneaza in calitatea sa publica decat in raport cu o persoana particulara** (a se vedea *Lindon, Otchakovsky-Laurens si iulie impotriva Frantei* [GC], nr. 21279/02 si 36448/02, § 46, CEDO 2007-IV).

42. Curtea reitereaza faptul ca libertatea jurnalistica presupune o eventuala exagerare sau chiar provocare (a se vedea *Prager si Oberschlick impotriva Austriei*, 26 aprilie 1995, § 38, seria A nr. 313). **In special, reitereaza faptul ca libertatea de exprimare se aplica, de asemenea, 'informatiilor' sau 'ideilor' care ofenseaza, socheaza sau deranjeaza** (a se vedea *Janowski impotriva Poloniei* [GC], 25716/94, § 30, CEDO 1999-I).

43. In plus, Curtea a facut intotdeauna distinctia intre declaratiile de fapt si judecatile de valoare. In timp ce faptele pot fi demonstrate, adevarul judecatilor de valoare nu este susceptibil de a fi dovedit (vezi, printre multe alte autoritati, *Morice*, citata mai sus, § 126 si *Feldek c. Slovacia*, nr. 29032/95, § 75, CEDO 2001-VIII). **Pentru a face distinctia intre o afirmatie factuala si o judecata de valoare, este necesar sa se tina seama de circumstantele cauzei si de tonul general al observatiilor** (a se vedea *Brasilier v. France*, nr. 71343 / 01, § 37 din 11 aprilie 2006), Avand in vedere ca afirmatiile referitoare la chestiunile de interes public pot constitui, pe aceasta baza, judecati de valoare mai degraba decat declaratii de fapt (a se vedea *Paturel contra Frantei*, nr. 54968 / 00, § 37, 22 decembrie 2005).

44. Curtea reitereaza, de asemenea, ca **garantia oferita de articolul 10 jurnalistilor in ceea ce priveste raportarea in chestiuni de interes general este limitata de conditia ca acestia sa actioneze cu buna credinta pentru a furniza informatii exacte si fiabile in conformitate cu etica jurnalismului**. In situatiile in care, pe de o parte, o afirmatie cu privire la fapte este sustinuta cu probe insuficiente, iar pe de alta parte jurnalistul discuta o problema de interes public real, evaluarea intentiei jurnalistului de a actiona profesional si cu buna-credinta devine

obligatorie (vezi Flux contra Moldovei (nr.7), nr.25367 / 05, § 41, 24 noiembrie 2009 si Tavares de Almeida Fernandes si Almeida Fernandes contra Portugaliei, nr.31566 / 13, § 56, 17 ianuarie 2017) .

45. De asemenea, trebuie sa se stabileasca daca autoritatile interne au realizat un echilibru corect intre protectia libertatii de exprimare, astfel cum este prevazuta la articolul 10, si protectia reputatiei celor impotriva carora s-au facut acuzatii, cu respectarea dreptului la viata privata, protejata de articolul 8 al Conventiei...

(B) Aplicarea principiilor de mai sus in cazul de fata

47. In primul rand, Curtea observa ca spectacolul de televiziune in cauza a fost o incercare de a dezbate in mod public problema de implicare posibila a RM, primarul orasului Constanta si a unui om de afaceri local, in incidentele violente in care mai multe persoane inarmate au atacat mai multe hoteluri din Mamaia, inclusiv hotelul F., apartinand unei companii la care RM a fost actionar. In acest context, Curtea subliniaza ca rolul presei implica, cu siguranta, obligatia de a informa publicul despre un presupus abuz de putere din partea alesilor locali si a functionarilor publici (a se vedea Cumpuna si Mazura impotriva Romaniei [GC], Nr. 33348/96, § 101, CEDO 2004-XI).

48. Prin urmare, **Curtea considera ca declaratiile reclamantei au fost facute in contextul unui dezbateri aprinse pe o chestiune de interes public, si anume mentinerea ordinii publice in orasul Constanta.** In consecinta, afirmatiile se refera la o sfera in care restrictiile privind libertatea de exprimare trebuie interpretate strict...

49. Curtea noteaza, de asemenea, ca, contrar afirmatiilor guvernului potrivit carora declaratiile defaimatoare ale reclamantei s-au referit la actiunile particulare ale R.M., instanta nationala a constatat, de fapt, ca R.M. a participat la dezbaterile televizate in calitatea sa de om de afaceri local, precum si de politician local. Intra-adevar, la momentul relevant, R.M. era primarul orasului Constanta fiind, in aceasta calitate, o figura publica cunoscuta la nivel local. In astfel de circumstante, este acceptabil ca actiunile si comportamentul sau in viata publica sa faca obiectul unei analize mai aprofundate.

50. In ceea ce priveste continutul declaratiilor defaimatoare, Curtea noteaza ca Judecatoria Constanta, in calitate de instanta de apel, a constatat ca interesul personal al reclamantului de a-si proteja reputatia a depasit dreptul reclamantei la libertatea de exprimare.

51. In aceasta privinta, instantele au constatat, in esenta, ca observatiile reclamantei urmareau sa indice implicarea R.M. in activitati ilegale si constituiau un atac deliberat asupra reputatiei sale; in plus, observatiile au fost facute cu rea-credinta si in absenta oricarui sprijin faptic (a se vedea paragrafele 16 si 20-21 de mai sus).

52. Cu toate acestea, Curtea noteaza ca formatul emisiunii de televiziune a fost conceput pentru a incuraja un schimb de opinii sau chiar o disputa, astfel incat opiniile exprimate sa se opuna reciproc, iar dezbaterile sa atraga atentia spectatorilor. Spectacolul a fost difuzat in direct la televizor, astfel incat reclamanta a avut doar o posibilitate limitata de reformulare, rafinare sau retragere a oricaror declaratii inainte de a fi facute publice...

59. Curtea considera ca nu exista nici un indiciu in acest caz care sa sugereze ca afirmatiile reclamantei au fost facute altfel decat cu buna-credinta si in scopul legitim de a dezbate o chestiune de interes public (a se vedea, mutatis mutandis, Feldek, citata mai sus , § 84).

60. In sfarsit, in ceea ce priveste sentinta pronuntata, **Curtea reaminteste ca, potrivit Conventiei, acordarea de despagubiri pentru defaimare trebuie sa fie in raport rezonabil de proportionalitate cu prejudiciul cauzat reputatiei** (a se vedea Tolstoy Miloslavsky contra Regatului Unit, 13 iulie 1995, § 49, Seria A nr. 316-B si Tavares de Almeida Fernandes si Almeida Fernandes, citata mai sus, § 77).

61. in speta, Curtea observa ca reclamanta a fost obligata sa publice pe cheltuiala proprie judecata definitiva in

doua ziare, sa trimita o scrisoare de scuze publicului R.M. si in cele din urma, sa plateasca 50.000 RON in despagubire R.M., precum si 7197 RON pentru cheltuielile de judecata - obligatii care au fost executate integral in februarie 2009 (a se vedea punctul 23 de mai sus). **Curtea noteaza ca suma pe care reclamanta a fost obligata sa o plateasca a fost extrem de ridicata. Prin urmare, Curtea a considerat ca sanctiunea pecuniara este in masura sa aiba un efect de descurajare a libertatii de exprimare a reclamantei...**

63. In lumina factorilor expusi mai sus, Curtea considera ca sanctiunea aplicata reclamantei nu a fost justificata corespunzator si ca standardele aplicate de instantele nationale nu au asigurat un echilibru corect intre drepturile pertinente si interesele aferente (Vezi Cojocaru c. Romaniei, nr. 32104/06, § 34, 10 februarie 2015).

64. In consecinta, sanctiunea care face obiectul plangerii nu era "necesara intr-o societate democratica" in sensul articolului 10 § 2 al Conventiei.

65. Prin urmare, a fost incalcat articolul 10 din Conventie.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, IN UNANIMITATE,

1. Declara admisibila plangerea privind incalcarea dreptului reclamantei la libertatea de exprimare;
2. Hotaraste ca nu este necesar sa se examineze admisibilitatea sau fondul plangerii in temeiul articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Conventiei;
3. Hotaraste ca a avut loc o violare a articolului 10 al Conventiei;
4. Sustine

(A) ca statul parat trebuie sa plateasca reclamantei, in termen de trei luni de la data la care hotararea devine definitiva in conformitate cu articolul 44 § 2 din conventie, urmatoarele sume care urmeaza sa fie convertite in moneda statului parat La rata aplicabila la data decontarii:

(I) 14 000 EUR (paisprezece mii de euro), plus orice taxa care poate fi datorata, cu titlu de prejudiciu material;

(II) 4,500 euro (patru mii cinci sute de euro), plus orice taxa care poate fi platita pentru prejudiciul moral;

(III) 3 369 EUR (trei mii trei sute saizeci si noua de euro), plus orice taxa care poate fi platita reprezentantului reclamantei cu titlu de costuri si cheltuieli;

[*Cititi aici integral Hotararea CEDO in cazul Ghiulfer \(Feri\) Predescu vs. Romania](#)